

Energie

Beleidsnota 2019-2024

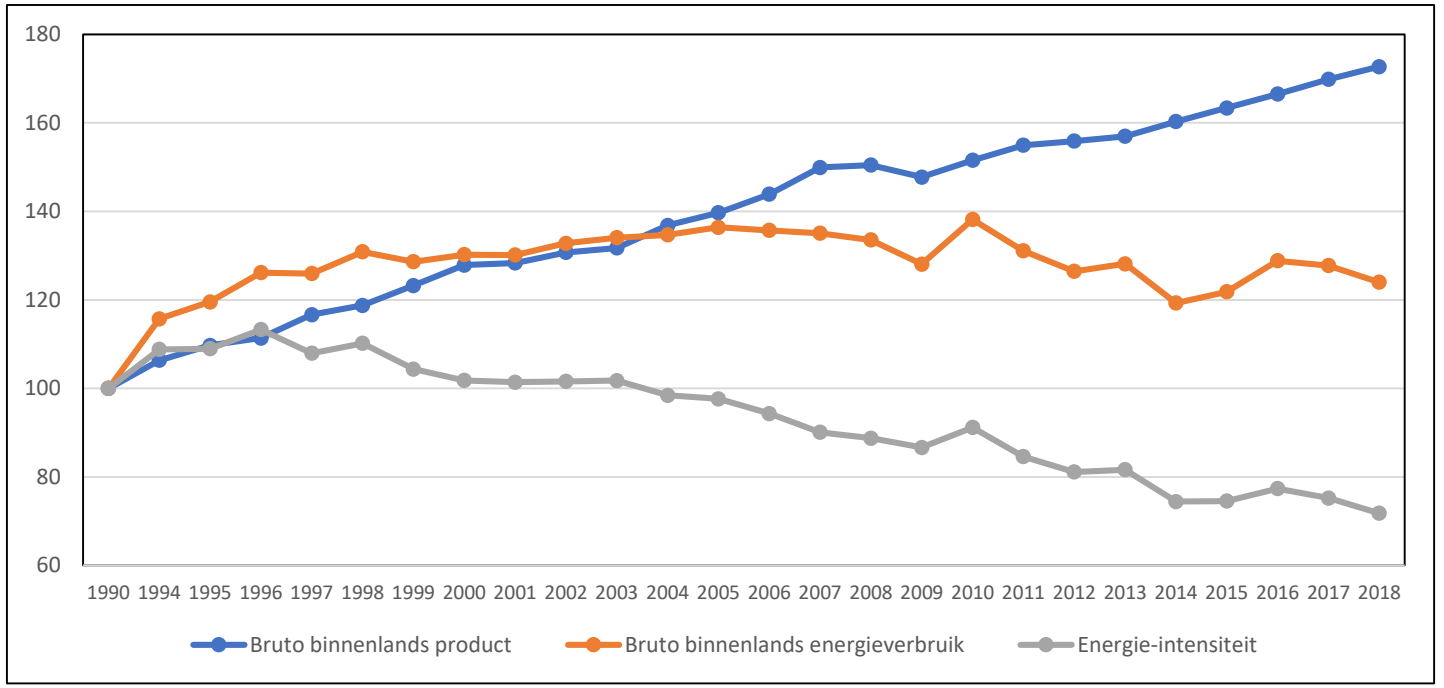

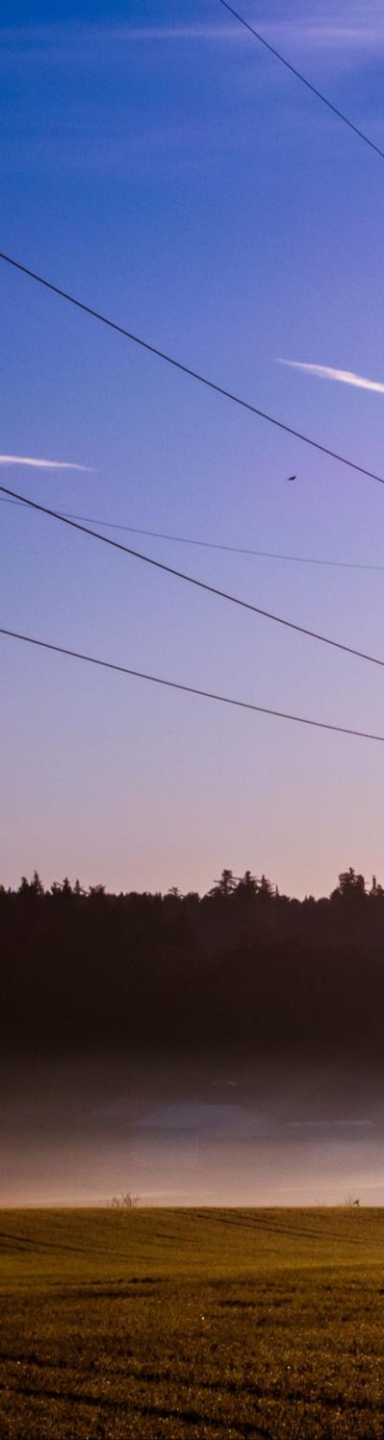
Context en kerncijfers

Context en kerncijfers

1. Energie-efficiëntie

- Ontkoppeling energiegebruik en economische groei zet zich door.
  - Over periode 2005-2018 daalde energiegebruik met 9,1%,
  - Terwijl het bbp toenam met 23,6%.

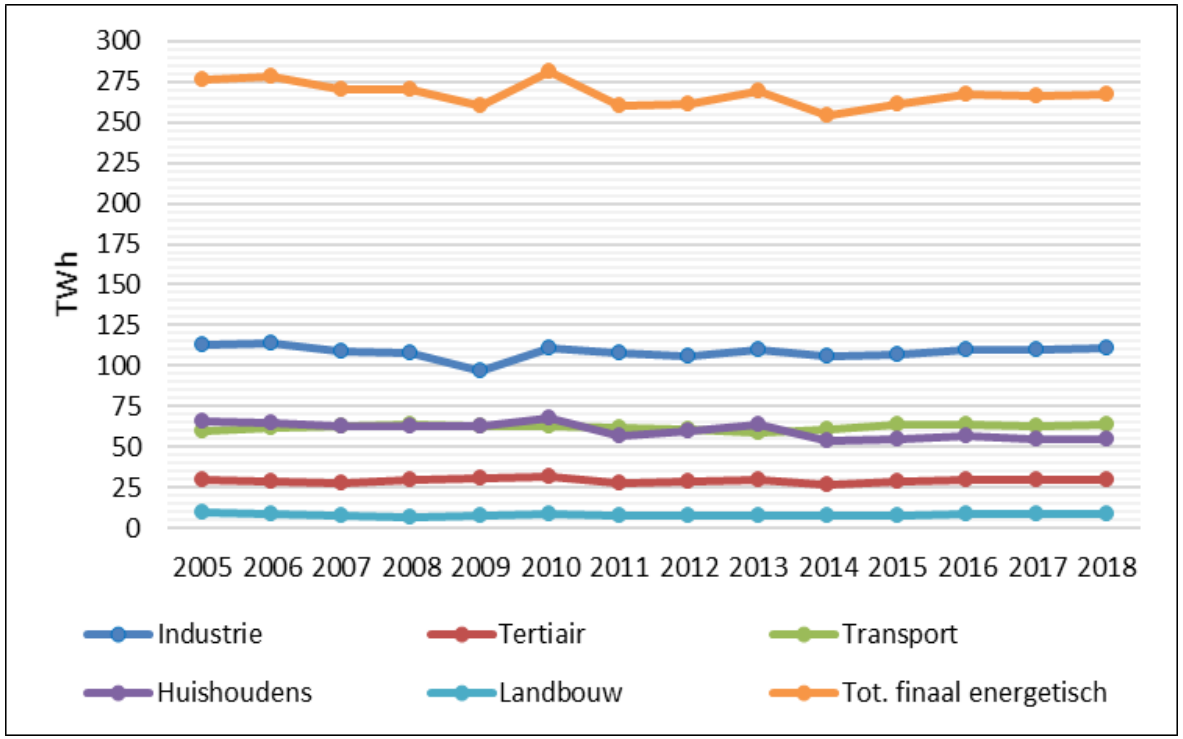

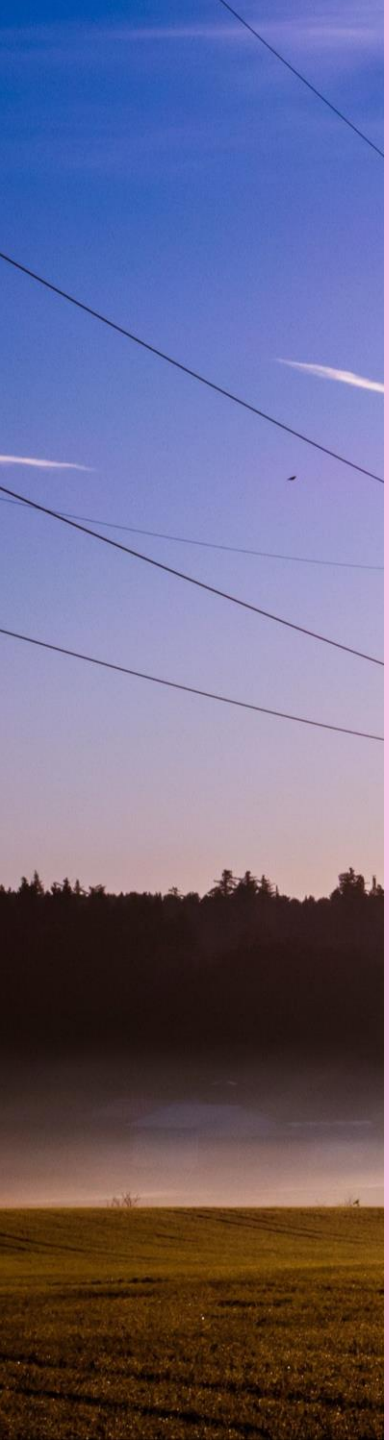

Context en kerncijfers

1. Energie-efficiëntie

De industrie en de transportsector waren de grootste Vlaamse (finale) energiegebruikssectoren in 2018, gevolgd door de gezinnen.

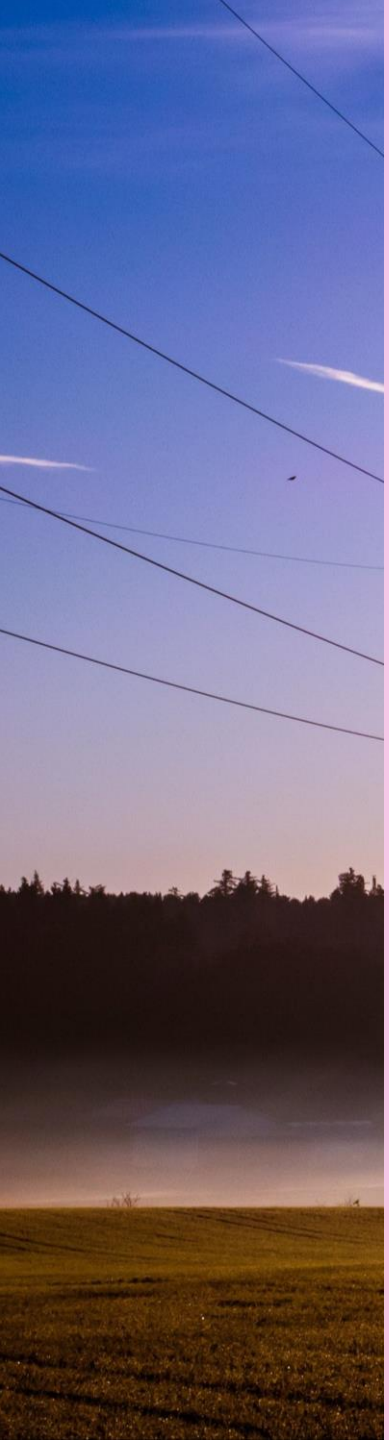

Context en kerncijfers

1. Energie-efficiëntie

Belangrijkste evoluties tussen 2005 en 2018:

- Gezinnen: -16%.
- Landbouw: -8%
- Industrie: -2%.
- Tertiaire sector: +2,7%.
- Transportsector: +5,8%.

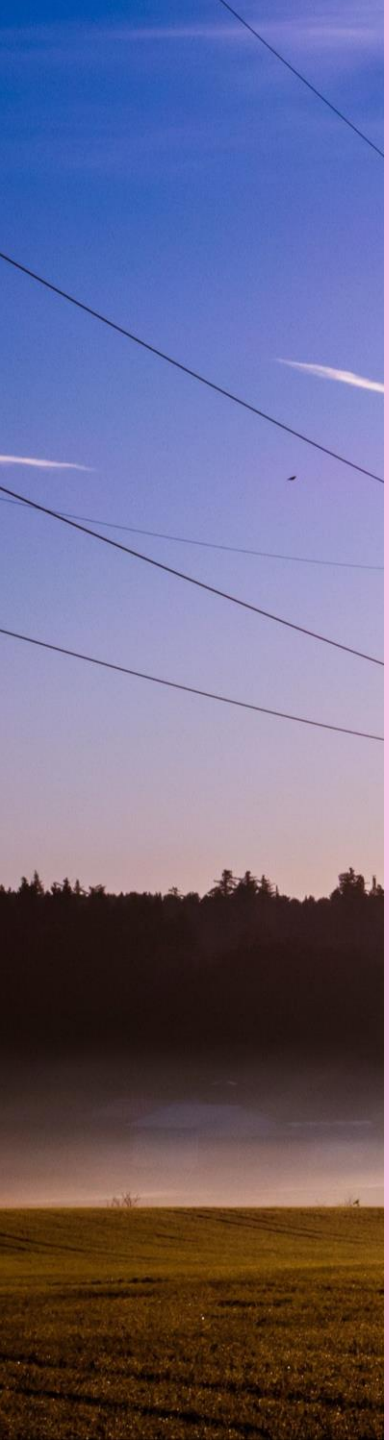

Context en kerncijfers

2. Hernieuwbare energie

Aandeel hernieuwbare energie in Vlaanderen gestegen tot 6,9% in 2018 (vs. 6,7% in 2017):

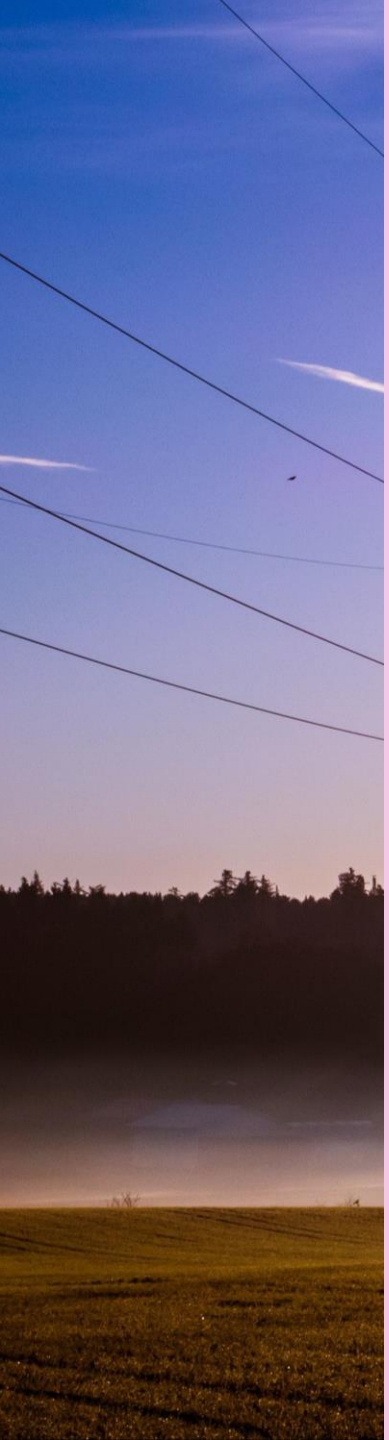
- Groene stroom draagt voor 44% bij
- Groene warmte voor 39%
- Hernieuwbare energie in transport voor 17%

Context en kerncijfers

Stand van zaken realisatie HE-doelstelling.

GWh	Inventaris 2018	Subdoel 2018	Subdoel 2019	Subdoel 2020	Doelstelling 2020
Groene stroom	8 525	8 649	9 502	10 519	
Groene warmte	7 779	8 473	8 775	9 197	
Hernieuwbaar transport	3 286	/	/	3 940	
Totaal	19 590			23 656	25 074

Context en kerncijfers

Stand van zaken realisatie HE-doelstelling.

Er is nog een belangrijke groei voor zonnepanelen en wind noodzakelijk om de subdoelstellingen tegen 2020 te halen.

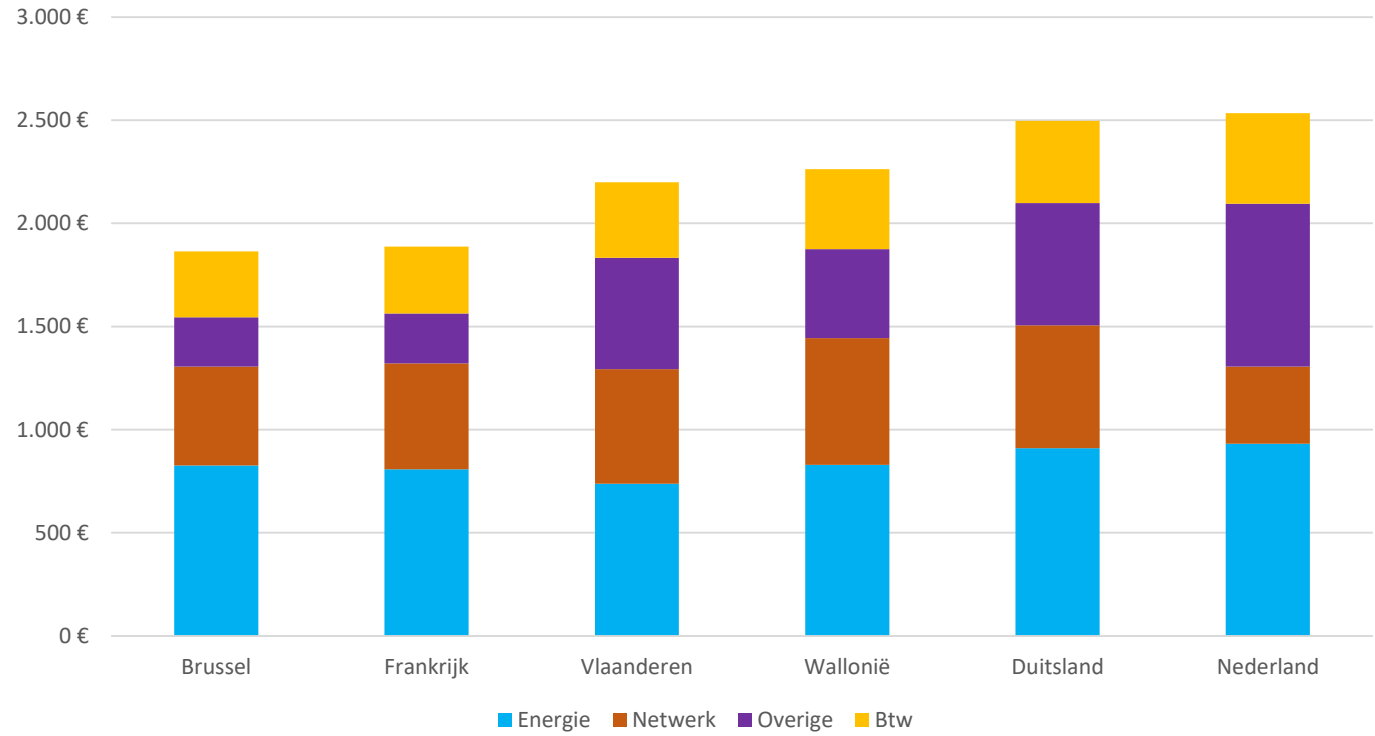
Zon (PV)	Inventaris						Subdoelstelling Zonneplan 2020	
MWe	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
extra vermogen	39	47	75	132	196	237	400	543

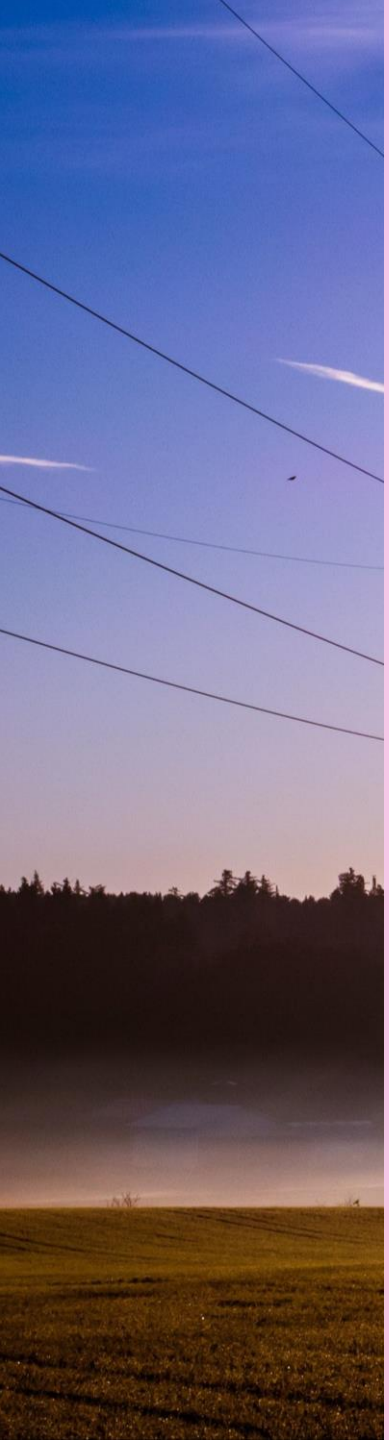
Wind Onshore	Inventaris						Subdoelstelling Windplan 2020	
MWe	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
extra vermogen	39	123	209	117	224	85	135	135

Context en kerncijfers

3. Energiekost

De totale energiefactuur voor gezinnen (elektriciteit en aardgas) met een standaard verbruik was in 2018 de op twee na laagste van de ons omringende landen en regio's.

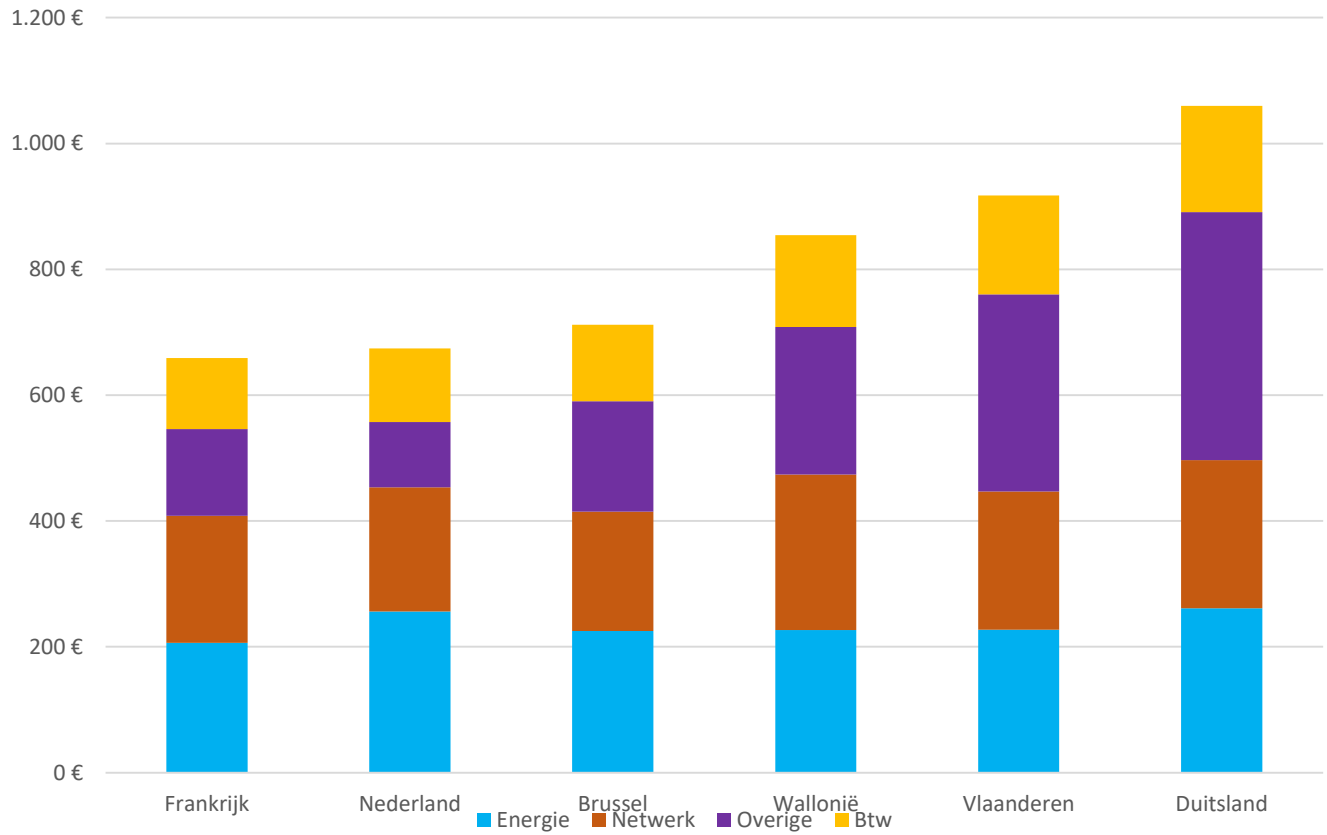

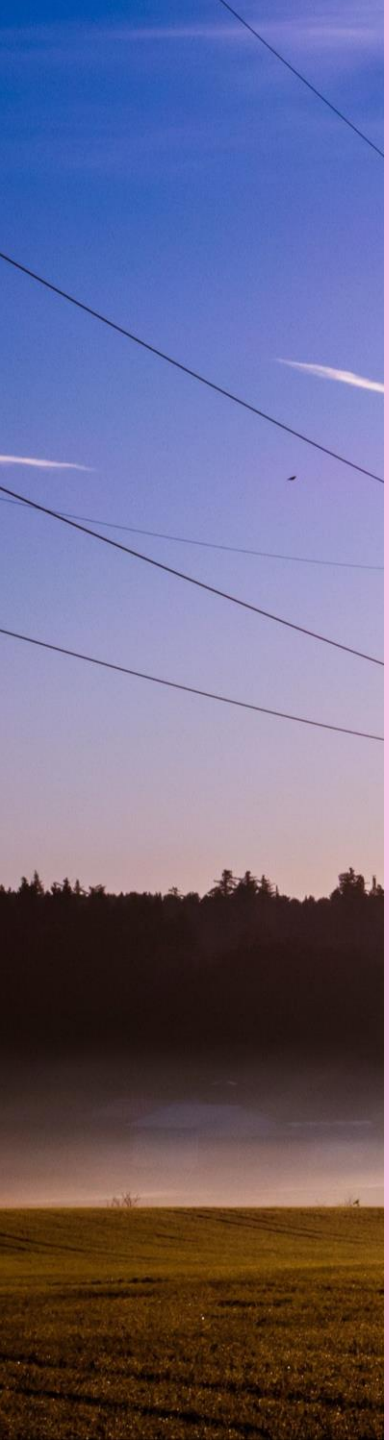

Context en kerncijfers

3. Energiekost

Een gemiddeld gezin in Vlaanderen had in 2018 de op één na hoogste elektriciteitsfactuur in vergelijking met de ons omliggende regio's en landen.

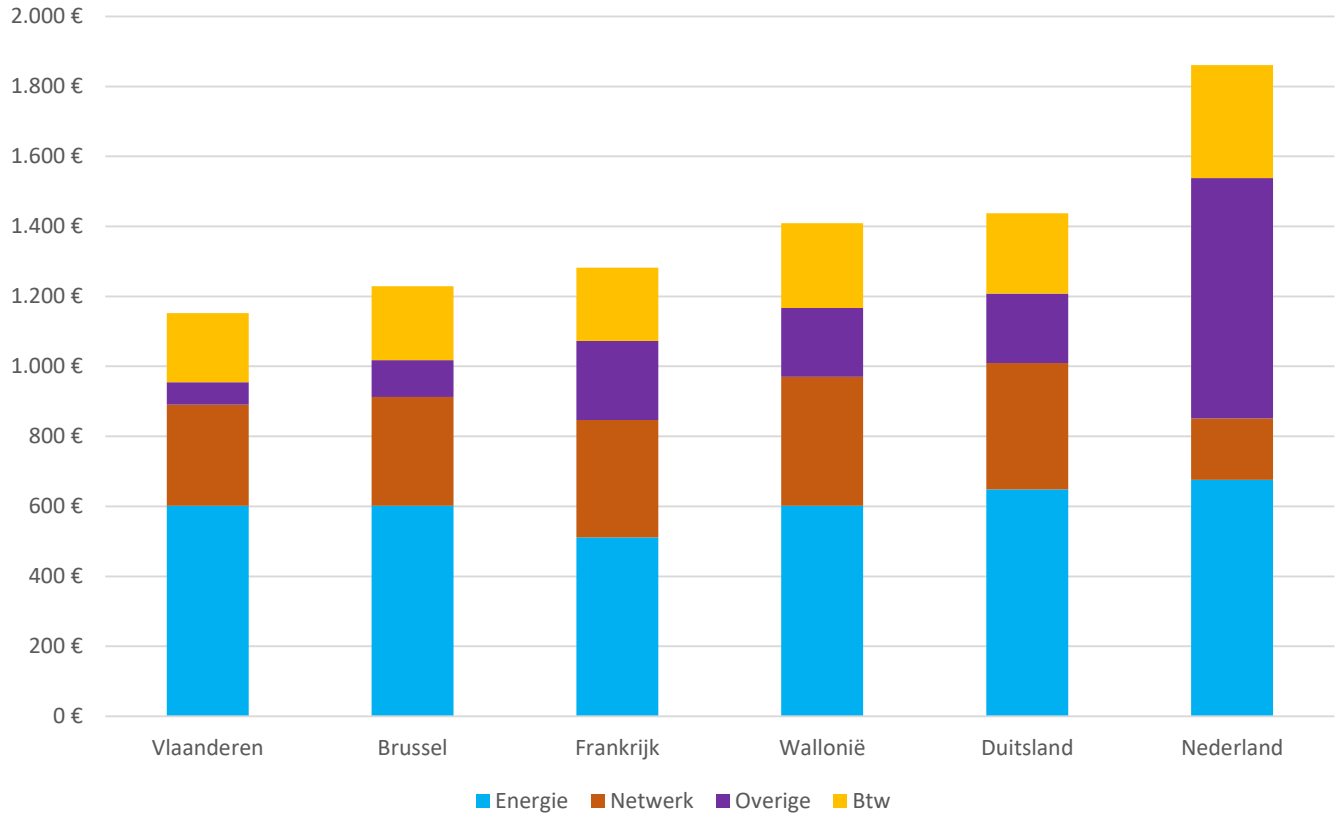

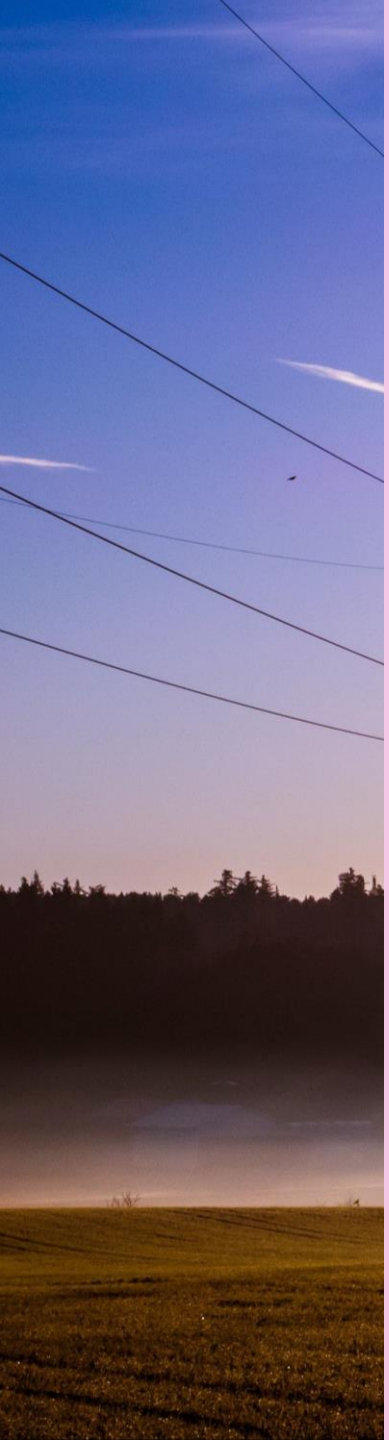

Context en kerncijfers

3. Energiekost

Maar een gemiddeld gezin in Vlaanderen had in 2018 **de laagste aardgasfactuur** in vergelijking met de ons omliggende regio's en landen.

Context en kerncijfers

3. Energiekost

Voor ondernemingen op laagspanning en middenspanning met standaard verbruik behoort de totale energiefactuur ook tot de laagste van de ons omringende landen.

Doelstellingen Energie en Klimaat

Doelstellingenkader

- 2020:
  - → Energie-efficiëntie.
    - Artikel 7 richtlijn energie-efficiëntie. Beperkte kloof t.o.v. doelstelling 2020. Realisatie Vlaamse doelstelling nog haalbaar.

TWh	Doelstelling 2014-2020	Gerealiseerde besparing 2014-2017	Prognose 2014-2020
EBO's bedrijven		13,54	28,67 – 31,07
Premies netbeheerders		4,89	13,04 – 13,43
Kilometerheffing vrachtwagens		1,10	3,36
Totale besparing	**47,75**	**19,53**	**45,07 – 47,86**

Doelstellingenkader

- 2020:
  - → Belgische hernieuwbare energie.
    - Voor België bedroeg aandeel hernieuwbare energie in 2017 **9,06%**.
    - Waarschijnlijk wordt net voldaan aan indicatieve doelstelling van 9,2% voor 2017-2018 van de Europese richtlijn.
    - Doelstelling van 13% in 2020 wordt volgens de prognose uit het Nationaal Energie- en Klimaatplan (december 2018) niet gehaald.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Prognose 2020	Doelstelling 2020
%	3,6	4,7	5,7	6,3	7,2	7,5	8,0	7,9	8,7	**9,1**	**12**	13

Doelstellingenkader

- 2030:
  - → Vast te leggen in Vlaams Energie- en Klimaatplan 2030.
  - → Eind 2019 definitief Nationaal Energie- en Klimaatplan 2030, met bijdrage van alle gewesten en federale overheid.
- 2050:
  - → Vermindering van BKG-uitstoot met minstens 80% tegen 2050, met de ambitie om te evolueren naar volledige klimaatneutraliteit.

Energie en klimaat als transversale thema's voor Vlaamse Regering

- Nood aan goede coördinatie om energie- en klimaattransitie vaart te laten nemen.
- Alle vakministers moeten daarvoor elk op hun terrein de nodige acties ondernemen.
- Afsprakenkader opstellen dat rollen, procedures en timing van energie- en klimaatbeleidscyclus bevat.
- Vanuit geïntegreerd dataplatform jaarlijks belangrijkste indicatoren publiceren (start eind 2021).
- Effectief structureel participatietraject met belanghebbenden opzetten.
  - → Hun actiebereidheid en creativiteit aanboren.
  - → Draagvlak voor acties vergroten.

Beleids-initiatieven

Belangrijkste beleidsinitiatieven

Mijn 3 richtinggevende principes

- We zullen ambitieus zijn.
- We bewaken de koopkracht van de gezinnen.
- We houden onze ondernemingen concurrentieel.

Belangrijkste beleidsinitiatieven

EERSTE PIJLER: evolutie naar een energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark versnellen

Woongebouwen

Verder uitbouwen en optimaliseren van verschillende bestaande en toekomstgerichte beleidsinstrumenten:

- Renovatiepact versterken.
- EPB vereenvoudigen en optimaliseren. Innovatieve bouwtechnieken voldoende aan bod later komen.
- EPC+. Delen van gegevens. Linken versterken met andere beleidsinstrumenten, o.a. Vlaamse Wooncode.
- Woningpas. Verdere uitbouw tot een op Vlaams beleidsniveau overkoepelend beheerd instrument.
- Energiepremies. Uniek loket uitbouwen voor energiepremies en renovatiepremie.
- Energieleningen. Voorwaarden voor nieuwe eigenaars versoepelen.
- Energiehuizen. Stimuleren van integratie met woonloketten.

Belangrijkste beleidsinitiatieven

EERSTE PIJLER: Energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark

Woongebouwen

- Nieuwe beleidsinstrumenten ontwikkelen en implementeren, in overleg met sector.
- Uitwerken van bijkomende stimuleringsmaatregelen voor de grondige energetische renovatie van woningen
  - Tegen uiterlijk september 2020 o.a. volgende opties onderzoeken:
    - Vermindering onroerende voorheffing.
    - Verhoging premies.
    - Ondersteuning opmaak masterplan BENOvatie voor appartementen.
    - Publiek-privaat rollend fonds voor renovatie van appartementen met overheidsgarantie.
- Sloop-herbouwpremie verlengen tot eind 2020.
- Pool opgeleide renovatiecoaches.
- Aanbod aan thermografische foto's + duiding.
- Tewerkstellingsplan uitwerken om capaciteit in de bouwsector te verhogen. Op niveau van Vlaams Bouwoverlegcomité brengen.

Belangrijkste beleidsinitiatieven

EERSTE PIJLER: Energiezuinig en klimaatneutraal gebouwenpark

Niet-woongebouwen

- Langetermijndoelstelling 2050 voor niet-woongebouwen vastleggen
  tegen eind dit jaar, en hieraan uitvoering geven via o.a.:
  - EPC voor kleine niet-residentiële gebouwen bij verkoop en verhuur ingevoerd vanaf 2020
  - Uitrol EPC grote niet-woongebouwen.
  - Alle grote niet-woongebouwen hebben een EPC tegen uiterlijk eind 2025.
  - Vanaf 2030 moeten niet-woongebouwen een minimaal energieprestatielabel bereiken.
  - Integratie met EPC publieke gebouwen. Publieke gebouwen moeten voor 2028 over energieprestatielabel beschikken.
- Renovatieverplichting invoeren bij aankoop vanaf 2021.
- Ontwikkelen van gebouwenpas, naar analogie met de woningpas
- Dataplatform uitbouwen met energieverbruiken en labels voor elk niet-woongebouw.

Belangrijkste beleidsinitiatieven

TWEEDE PIJLER: transitie naar CO2-arme industrie/ondernemingen

Energie-intensieve industrie

- Huidige energiebeleidsovereenkomsten (EBO) verlengen en verbreden vanaf 2023.

- Drempel voor een conform verklaard energieplan wordt verlaagd van 0,5 PJ naar 0,1 PJ.

Belangrijkste beleidsinitiatieven

TWEEDE PIJLER: transitie naar CO2-arme industrie/ondernemingen

KMO's

- Normerend kader uitwerken voor energiebeheer van kmo's.
- Energie-audit uitvoeren of energiebalans opstellen.
- Mini-EBO's met no-regret maatregelen.
- Dataplatform uitbouwen met energieverbruiken van elke onderneming + benchmarks + ontsluiting via e-loket voor ondernemers.

Belangrijkste beleidsinitiatieven

DERDE PIJLER: hernieuwbare energie

Groene stroom

- Uitbouw van zonne- en windenergie is prioritair.
- Zonneplan 2025 opstellen, met doorkijk naar 2030 (6,7 GW). Vanaf 2021 een tendersysteem voor middelgrote PV-projecten.
- Windplan 2025 opstellen, met doorkijk naar 2030 (2,5 GW).
- Tegen 2025 wordt certificatensteun voor nieuwe zonne- en windenenergieprojecten geleidelijk uitgefaseerd.

Belangrijkste beleidsinitiatieven

DERDE PIJLER: hernieuwbare energie

Groene warmte

- Evaluatie van de call groene warmte, restwarmte en biogasinjectie
- Warmteplan 2025, met doorkijk naar 2030.
- Stimuleren van verduurzamen verwarming gebouwen via o.a. een verbod op stookolieketels bij nieuwe en ingrijpende energetische renovatie.
- Beslissingsboom duurzame woningverwarming voor burgers.
- Uitbouwen dataplatform met verwarmingstechnologie per gebouw.

Belangrijkste beleidsinitiatieven

VIERDE PIJLER: De transitie naar zero-emissievoertuigen versnellen

- Laad- en tankinfrastructuur gericht verder uitbouwen.
- Bedrijfsvloten omvormen naar zero-emissie. Hiervoor in overleg treden met federale overheid.

Belangrijkste beleidsinitiatieven

VIJFDE PIJLER: Zorgen voor slimme netwerkinfrastructuur

- Hogere aandelen hernieuwbare energie integreren in het net, vraagt meer flexibiliteit van het net en een actievere rol van de netgebruiker. Hiervoor:
  - Algemeen regelgevend kader uitwerken voor flexibiliteit op distributienet conform de recent aangenomen EDM-richtlijn dat duidelijkheid, transparantie en zekerheid biedt voor marktspelers.
  - Beleidskader ontwikkelen voor lokale energiegemeenschappen conform de Europese richtlijnen terzake. Dit aangrijpen om nieuwe vormen van (burger)participatie mogelijk te maken en te ondersteunen.
  - Maximale uitrol digitale meters deze legislatuur in lijn met Europese richtlijn.

Belangrijkste beleidsinitiatieven

ZESDE PIJLER: Een effectief governancekader

Stakeholders die betrokken willen worden bij governancestructuur moeten engagementen aangaan die actief bijdragen aan realisatie van klimaat- en energiedoelstellingen.

- Kennisuitwisseling en ondersteuning lokale besturen
- Tools en data aanbieden.

Belangrijkste beleidsinitiatieven

<u>ZESDE PIJLER:</u> Een effectief governancekader

Geïntegreerd energie- en CO2-dataplatform uitbouwen
voor opvolging en bijsturing Energie- en Klimaatplan

- Uitbouwen van een geïntegreerd databeheerssysteem en -platform.
- Insourcing energiebalans, inventaris HE en WKK-inventaris.

Belangrijkste beleidsinitiatieven

ZEVENDE PIJLER: Een sociaal rechtvaardige energietransitie

- Betaalbaarheid van energie bewaken voor alle doelgroepen. Meerkosten op de elektriciteitsfactuur niet verder laten toenemen als gevolg van Vlaams beleid.

- Gezinnen met beperkte financiële middelen vormen een omvangrijke prioritaire doelgroep voor het energiebeleid.

- Optimaliseren van het Energiearmoedeprogramma. Nog meer nadruk legger op structurele bestrijding van energiearmoede.

- Proefprojecten voor stimuleren overstap naar voordeligere energieleverancier en/of begeleiding energiebesparende investeringen onder coördinatie van energiehuizen.

Belangrijkste beleidsinitiatieven

ACHTSTE PIJLER: Faciliterend kader voorzien

- Gerichte communicatie klimaat-energie naar alle doelgroepen
- Website met onafhankelijke, betrouwbare en praktische doelgroepgerichte energie- en klimaatinformatie.
  - Naar voorbeeld van Nederlandse Stichting Milieu Centraal.
- Integreren van gedragsinzichten bij de vormgeving van communicatie, sensibilisering, educatie…

Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA)

Belangrijke hervorming

- Versterken VEA tot een slagkrachtig Vlaams Energie- en KlimaatAgentschap (VEKA) via overheveling afdeling energie, klimaat en groene economie uit het departement Omgeving, met uitzondering van het team Lucht.

- Insourcing aantal referentietaken VITO/Energyville

Begroting 2020

Begroting 2020

- Evolutie ontvangsten
  - → Belangrijkste ontvangsten 2020: toegewezen van het Energiefonds.
  - → Belangrijkste ESR-ontvangsten: energieheffing, ontvangsten uit de supercapregeling en administratieve geldboetes.

ENERGIE	(duizend euro)					
	AO			TO		
	BO 2019	evolutie	BO 2020	BO 2019	evolutie	BO 2020
ESR-ontvangsten (werking en toelagen (OW))	0	10	10	130.270	-7.379	122.891
Ontvangen toelagen (ontvangsten interne stromen (OI))	0	0	0	15.100	-15.100	0
Overige (ontvangsten leningen (OL), ontvangsten participaties (OP); geen ESR-impact)	25.400	1.900	27.300	0	630	630
Totaal	25.400	1.910	27.310	145.370	-21.849	123.521

Begroting 2020

- Belangrijkste uitgaven:
  - → energieleningen
  - → noodkoopleningen via het Energiefonds (zgn. ‘Noodkoopfonds’)
  - → sloop- en heropbouwpremies
  - → impulsprojecten Energiefonds (bv. calls groene warmte …)
  - → ondersteuning financiering openbaredienstverplichtingen
  - → Europees gesubsidieerde projecten (BE-REEL!, BENEFIC, IDACS en e-MOPOLI)

Begroting 2020

- Evolutie uitgaven
  - → Beleidsuitgaven 2020 geraamd op bijna 206 miljoen euro (in VAK).
  - → Iets lager (-17,117 keuro = 7,5%) dan de BO 2019.

ENERGIE	(duizend euro)		
	VAK		
	BO 2019	evolutie	BO 2020
ESR-uitgaven (werking en toelagen (WT), lonen (LO), provisies (PR))	159.944	-29.241	130.703
Toelagen (interne stromen (IS))	6.280	276	6.556
Overige (leningen (LE), participaties (PA); geen ESR-impact)	56.637	11.848	68.485
Totaal excl. Overflow	222.861	-17.117	205.744

Begroting 2020

- Evolutie uitgaven
  - → Geraamde ESR-ontvangsten (excl. interne stromen Klimaatfonds – Noodkoopfonds is ESR-neutraal): 122.717 keuro
  - → Geplande uitgavencategorieën op hoofdlijnen:
  - → VREG-dotatie.
  - → Sloop- en heropbouwpremie.
  - → Diverse calls:
    - × Groene warmte, restwarmte
    - × Kleinschalige wind + PV
    - × Renovatiecoaches/energieconsulenten.
  - → Mini-EBO's.
  - → Woningpas.
  - → Europees project: BE-REEL!.
  - → Opkoop stock GSC en WKC bij de netbeheerders (sluitpost).

Bedankt voor uw
aandacht.